

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

2005 m. balandžio 18 d. Nr. 1200-2-35
Vilnius

Pavedimo atlikti auditą duomenys ir audito tikslas

Auditą atlikome Valstybės kontrolės finansinio audito 11-ojo departamento direktoriaus 2004-05-17 pavedimu Nr. 1200-2.

Mes atlikome ribotos apimties – valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų, Lietuvos Respublikos 2004 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu skirtų Šilutės rajono savivaldybei (toliau – Savivaldybė), panaudojimo finansinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti 2004 metų Savivaldybės biudžeto asignavimų planą ir Savivaldybės biudžeto išlaidas valstybinėms (perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti bei pareikšti nepriklausomą nuomonę apie finansines ataskaitas dėl valstybės biudžeto dotacijų Savivaldybės biudžetui.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis ir pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo (forma B-13-metinė), Savivaldybės biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti (forma B-14-metinė) ir Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo (forma B-15-metinė) finansinių ataskaitų vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Informacija apie audituotą subjektą

Audituojamas subjektas – Šilutės rajono savivaldybės administracija (toliau – Administracija), adresas: Dariaus ir Girėno g. 1, 99133, Šilutė, identifikavimo kodas – 18872332.

Administracija yra Savivaldybės biudžetinė įstaiga, išlaikoma iš Savivaldybės biudžeto, įstatymų nustatyta tvarka organizuojanti Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų bei kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą ir vykdanči kitas Vietos savivaldos įstatymu ir Savivaldybės tarybos priskirtas jai funkcijas. Administracijos steigėjas – Savivaldybės taryba.

Audituojamuoju laikotarpiu Administracijai vadovavo direktorius Virgilijus Pozingis, Biudžeto ir finansų skyriui iki 2004-09-07 – vedėja Janina Valienė, kuriai nuo 2004-09-08 pradėjus dirbti minėto skyriaus vyresniąja specialiste, laikinai pavestos eiti Biudžeto ir finansų skyriaus vedėjos pareigos. Centralizuotos buhalterijos skyriaus vedėjos pareigas nuo 2004-01-08 Administracijos direktoriaus įsakymu pavesta eiti vyriausiajai specialistei Danutei Baikauskienei.

Lietuvos Respublikos 2004 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2003 m. gruodžio 11 d. Nr. IX – 1884 su vėlesniu pakeitimu) Savivaldybei buvo patvirtinta 21545,2 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti, 21698,0 tūkst. Lt – mokinio krepšeliui finansuoti, 1320,0 tūkst. Lt – negautoms 1997-2000 m. m. pajamoms iš dalies kompensuoti ir 812,0 tūkst. Lt – valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti, iš viso – 45375,2 tūkst. Lt.

Savivaldybės taryba valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti patvirtino 18.054,9 tūkst. Lt, mokinio krepšeliui finansuoti – 21.572,9 tūkst. Lt.

Savivaldybės tarybos sprendimais (2004-12-02 Nr. T1-516, 2004-12-23 Nr. T1-538, 2004-12-23 Nr. T1-540) 3490,1 tūkst. Lt valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų ir 125,1 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų buvo paskirstyta kitoms Savivaldybės biudžeto reikmėms finansuoti, pervesta į valstybės biudžetą bei kitoms savivaldybėms.

Audito atlikimo metodai ir audituotos sritys

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais valstybės kontrolieriaus 2004 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. V-12.

Susipažinus su Administracijos veikla, taikoma išlaidų valstybinėms funkcijoms vykdyti ir mokinio krepšeliui finansuoti apskaitos sistema bei vidaus kontrole, įvertinta vidaus kontrolės sistema bei atliktos audito procedūros išlaidų mokinio krepšeliui, socialinių išmokų, kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimui ir mokėjimui finansuoti ir žemės ūkio, kaimo ir melioracijos funkcijoms vykdyti audito srityse.

Mes atlikome Šilutės Pamario pagrindinėje mokykloje, adresas: Žalgirio g. 16, 99179 Šilutė, identifikavimo kodas – 8869822 bei Šilutės Martyno Jankaus pagrindinėje mokykloje, adresas: Sodų g. 7, 99001, Šilutė, identifikavimo kodas – 9069659 vidaus kontrolės vertinimą ir audito procedūras.

Audito metu nustatyti faktai ir išvados

Audito metu nustatėme, kad Administracija (direktorius – Virgilijus Pozingis) pažeisdama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktus ne pagal tikslinę paskirtį panaudojo 157,0 tūkst. Lt kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimui ir mokėjimui (valstybinės funkcijos kodas 09. 06. 01. 01.) skirtos specialios tikslinės dotacijos lėšų, kurios buvo panaudotos mokinių pavėžėjimo sutarčių (2003-09-15 Nr. R5-227, 2003-09-18 Nr. R5-231, 2003-09-24 Nr. R5-242, 2004-09-28 Nr. R5-(9.40)-515, 2004-09-17 Nr. R5-(9.40)-502, 2004-09-17 Nr. R5-(9.40)-500) vykdymo išlaidoms.

Dėl to, Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo 2004 m. finansinėje ataskaitoje pateiktos 157000 Lt nepagrįstai padidintos kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimo ir mokėjimo išlaidos (Forma B-15-metinė, 70 eil; Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita, forma Nr.2, 137 eil.)

Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo (1997-07-02 Nr. VIII-385 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 2 dalį, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 101 patvirtintas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti skaičiavimo laikinas rekomendacijas (galiojo iki 2004-07-23) ir finansų ministro 2004 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1K-268 patvirtintą Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodiką tikslinė dotacija nemokamam mokinių vežimui specialiaisiais reisais neskiriama.

Savivaldybės asignavimų valdytojai: Katyčių, Juknaičių, Rusnės, Degučių, Verdainės, Usėnų, Vilkyčių pagrindinės mokyklos ir Saugų Jurgio Mikšo, Švėkšnos „Saulės“, Vainuto, Žemaičių Naumiesčio vidurinės mokyklų direktoriai, pažeisdami Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktus, iš viso 99935 Lt ne pagal tikslinę paskirtį „geltonųjų autobusiukų“ išlaikymo išlaidoms panaudojo Savivaldybės tarybos 2004m. vasario 20 d. sprendimo Nr.T1-256 „Dėl rajono savivaldybės 2004 m. biudžeto“ 3 priedu paskirtą kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimui ir mokėjimui specialią tikslinę dotaciją (valstybinės funkcijos kodas 09. 06. 01. 01.).

Dėl šios priežasties Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo 2004 m. finansinėje ataskaitoje pateiktos 99935 Lt nepagrįstai padidintos kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimo ir mokėjimo išlaidos (Forma B-15-metinė, 70 eil.; Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita, forma Nr.2, 137 eil.).

Remiantis Lietuvos Respublikos Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo (1997-07-02 Nr. VIII-385 su pakeitimais) 5 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 101 patvirtintomis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti skaičiavimo laikinosiomis rekomendacijomis (galiojo iki 2004-07-23) ir finansų ministro 2004 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1K-268 patvirtinta Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodika, tikslinė dotacija „geltonųjų autobusų“ išlaikymo išlaidoms neskiriama.

Audito metu nustatyti pažeidimai rodo, kad Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo (forma B-15-metinė) finansinės ataskaitos duomenys yra neteisingi, nes:

- 256935 Lt nepagrįstai padidintos kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimo ir mokėjimo išlaidos (70 eil.)

Audituojamu laikotarpiu Administracijoje nepakankamai veikė:

- kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimo ir mokėjimo apskaitos srities išankstinės, einamosios ir paskesniosios finansų kontrolės procedūros, kadangi nebuvo užtikrinta finansinių operacijų paruošimo, vykdymo bei jų atlikimo teisėtumo kontrolė, o tai sąlygojo neteisingos informacijos 2004 metų Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo (forma B-15-metinė) finansinėje ataskaitoje pateikimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (1994-07-07 Nr. I-533 su vėlesniais pakeitimais) 29 straipsnio 5 dalies 1 punktu Administracijos direktorius tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės bei savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais bei 5 punktu – už savivaldybės ūkinę bei finansinę veiklą.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30, Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 1 dalies 6 punktą asignavimų valdytojai privalo užtikrinti finansinių ataskaitų teisingumą.

Už tinkamą apskaitos tvarkymo ir išankstinę finansų kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1235 su vėlesniais pakeitimais) 4 straipsnio 6 dalies 1 ir 3 punktus atsako viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris arba apskaitos tarnybos vadovas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19.1 punktu, vyriausiasis finansininkas (buhalteris) kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu netinkamai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė ataskaita.

Administracijos finansų kontrolė neužtikrino Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo (forma B-15-metinė) finansinėje ataskaitoje pateiktų duomenų patikimumo ir teisingumo.

Kiti pastebėjimai

Atliekant auditą Administracijos vadovas ir atsakingieji darbuotojai geranoriškai reagavo į auditorių pastabas, susijusias su vidaus kontrolės trūkumais ir nepakankama finansų kontrole panaudojant tikslines dotacijas valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti bei apskaitant patikėjimo teise valdomą valstybės turtą. Administracijos vadovybė audito metu ėmėsi veiksmų, kurdama efektyvesnę vidaus kontrolę bei papildomas finansų kontrolės procedūras, kurios sudaro prielaidas ateityje panašioms pažeidimams nesikartoti.

Mes pastebėjome, kad Administracija 2004 m. sausio-gegužės mėn. pažeisdama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktus ne pagal tikslinę paskirtą kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimui ir mokėjimui skirtą 308,0 tūkst. Lt specialią tikslinę dotaciją (valstybinės funkcijos kodas 09. 06. 01. 01.) panaudojo UAB „Šilutės autobusų parkas“ nuostolingiems maršrutams padengti.

Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. liepos 1 d. ataskaitoje (137 eil) buvo pateiktos 308,0 tūkst. Lt nepagrįstai padidintos kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimo ir mokėjimo išlaidos.

Remiantis Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo (1997-07-02 Nr. VIII-385 su pakeitimais) 5 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 101 patvirtintomis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti skaičiavimo laikinosiomis rekomendacijomis (galiojo iki 2004-07-23) bei finansų ministro 2004 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1K-268 patvirtinta Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodika, tikslinė dotacija vežėjų nuostoliams, susidariusiems dėl būtinų keleivinio kelių transporto paslaugų teikimo visuomenei, neskiriama. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2003 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 3-154 patvirtintos Keleivinio kelių transporto vežėjų nuostolių, susidariusių dėl būtinų keleivinio kelių transporto paslaugų teikimo visuomenei kompensavimo tvarkos 2 ir 3 punktų nuostatas, vežėjų patirti nuostoliai, susidarantys dėl visuomenei būtinų maršrutų teikimo, savivaldybių tarybų nustatyta tvarka, atsižvelgiant į savivaldybių finansines galimybes, finansuojami iš savivaldybių biudžetuose tam tikslui numatytų lėšų.

Po mūsų pastebėjimo Administracija 308,0 tūkst. Lt iš kitų savivaldybės biudžeto lėšų padidino kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimui ir mokėjimui skirtą specialią tiksline dotaciją ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. rugsėjo 1 d. ataskaitoje (137 eil) pateikė minėta suma patikslintą išlaidų sumą.

Audito metu mes nustatėme, kad Administracija ilgalaikio turto apskaitos registruose neteisingai apskaitė nuo 1995 metų Savivaldybės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą – inžinierinius statinius (melioracijos įrenginius) bei pateikė Savivaldybės statistinės ataskaitos „Valstybės turto 2003 m. ataskaita VT – 01 metinė“ (užpildyta 2004-03-09, Nr.1; eil. Nr.1000) formoje 2021,5 tūkst. Lt sumažintą patikėjimo teise valdomo valstybės turto likutinę vertę. Pažymėtina, kad melioruotos žemės ir melioracijos įrenginių kompiuterinę apskaitą tvarko VĮ Valstybinis žemėtvarkos institutas, kurio ilgalaikio turto žiniaraščių duomenys neatitiko minėtoje ataskaitoje pateikta melioracijos įrenginių vertei. Po mūsų pastebėjimo 2004 m. gruodžio mėn. ilgalaikio turto apskaitos registruose Administracija pateikė padidintą 2021,5 tūkst. patikėjimo teise valdomo valstybės turto likutinę vertę.

Mes pastebėjome, kad Administracija, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 30 punkto nuostatas 956,4 tūkst. Lt nepadidino patikėjimo teise valdomo valstybės turto – Šilutės rajono Šilutės seniūnijos Šyšos vasaros polderio sraigtinės siurblinės vertės – jos rekonstravimo darbų, atliktų 2003 metais, vertę. Dėl to ilgalaikio turto apskaitos registruose buvo pateiktas minėta suma sumažintas patikėjimo teise valdomo valstybės turto likutis. Po mūsų pastebėjimo siurblinės vertė buvo padidinta 956,4 tūkst. Lt ir ilgalaikio turto apskaitos registruose pateiktas teisingas patikėjimo teise valdomo valstybės turto likutis.

Administracijos direktoriaus 2004 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. A-1-543 patvirtintos Finansų kontrolės taisyklės neužtikrino minimalių reikalavimų, keliamų finansų kontrolei, kadangi nebuvo nustatytų visų tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti finansų kontrolės procedūrų bei jų atlikimo tvarkos. Be to, Administracija, nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1 K – 123 patvirtintų Minimalių finansų kontrolės reikalavimų 19 punkto nuostatomis – Socialinės paramos skyriuje netinkamai atskyrė pareigas darbuotojų, kurie tuo pačiu metu buvo atsakingi už ūkinės operacijos arba įsipareigojimų tretiesiems asmenims tvirtinimą, vykdymą ir apskaitą.

Atsižvelgdama į audito metu pareikštas pastabas Administracija papildė Finansų kontrolės taisyklės, nustatė rizikos veiksnius, kontrolės procedūras valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų planavimo bei apskaitos srityse, paskyrė atsakingus darbuotojus atsakingus už išankstinę, einamąją ir paskesniąją finansų kontrolę, papildė darbuotojų, atsakingų už finansų kontrolę, pareigybų aprašymus, atskyrė pareigas.

Atkreipiame dėmesį, kad Administracija audituojamu laikotarpiu neturėjo nustačiusi vidaus kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų UAB „Šilutės šilumos tinklai“ atliekamo kompensacijų priskaitymo gyventojams už šildymą bei karštą vandenį teisėtumo ir tikslumo kontrolę. Dėl šios priežasties yra rizika, kad priskaitytos sumos gali būti netikslios ar neteisėtos.

Atlikus Savivaldybės asignavimų valdytojų išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti auditą Šilutės Pamario pagrindinėje mokykloje bei Šilutės rajono Martyno Jankaus pagrindinėje mokykloje, klaidų ir teisės aktų pažeidimų, galinčių turėti reikšmingą poveikį finansinėms ataskaitoms, nenustatėme.

Įvertinę Savivaldybės biudžeto tikslinių dotacijų planą nustatėme, kad Savivaldybės tarybos 2004 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. T1 - 256 „Dėl rajono savivaldybės 2004 m. biudžeto“ patvirtintos tikslinių dotacijų sumos atitinka Lietuvos Respublikos 2004 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (2003 m. gruodžio 11 d. Nr. IX – 1884 su pakeitimais) 5 priedėlyje nustatytas Savivaldybei dotacijų sumas.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į audito metu nustatytus faktus, rekomenduojame:

- siekiant užtikrinti finansinių operacijų paruošimą, tinkamą vykdymą bei jų atlikimo kontrolę nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisingą tikslinių dotacijų panaudojimą, laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų;
- vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatomis, kreiptis į Savivaldybės tarybą dėl ne pagal tikslinę paskirtį panaudotų 256935 Lt kompensacijų (lengvatinio keleivių vežimo) skaičiavimui ir mokėjimui skirtų specialios tikslinės dotacijos lėšų grąžinimo į Valstybės išdo sąskaitą;
- numatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras dėl valstybės turto, Savivaldybės valdomo patikėjimo teise, apskaitos;
- nustatyti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų kompensacijų priskaitymo gyventojams už šildymą bei karštą vandenį teisėtumo ir tikslumo kontrolę.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005 m. liepos 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 11-ąjį departamentą adresu: Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

Dėkojame Administracijos darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą atliekant valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms funkcijoms (perduotoms savivaldybėms) vykdyti ir mokinio krepšeliui finansuoti auditą. Tikimės konstruktyvaus bendradarbiavimo ir ateityje.

Finansinio audito 11-ojo departamento direktorius

Remigijus Pužauskas

Vyriausiasis valstybinis auditorius

Stasys Raudys

Susipažinome:

Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktorius

Virgilijus Pozingis

2005-04-

Biudžeto ir finansų skyriaus vedėja

Janina Valienė

2005-04-